

Skolens rutinebeskrivelse ved mistanke om, eller kjennskap til, at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Skolens aktivitetsplikt, se opplæringsloven § 9 A-4

Delplikt 1 - følge med:

«Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.»

Adferd som kan indikere at en elev ikke har det trygt og godt	<ul style="list-style-type: none">• Eleven vil ikke å gå på skolen• Eleven er redd for skoleveien• Eleven kommer gjentagende for sent• Elevens faglige resultater blir dårligere• Elevens klær eller utstyr blir gjentagende borte eller er ødelagt.• Foresatte forteller at elevens adferd knyttet til relasjoner på fritiden endres. F.eks. elever som begynner å plage søsken.• Eleven får hjemme eller på skolen endret følelsesuttrykk; blir lett oppfarende, irritabel, aggressiv, har raseriutbrudd, eller blir mer stille.• Eleven får endret spise-/søvnmonster• Eleven slutter på fritidsaktiviteter brått og oppleves mer innesluttet• Eleven har gjentagende vondt i magen, hodet, er kvalm, eller andre uforklarlige somatiske symptomer.• Endringer i den sosiale dynamikken eller relasjonene i klassen• Endring i hvor eleven oppholder seg (eller er alltid til stede der voksne befinner seg)• Informasjon om ekskludering på sosiale medier
Skolen har skjerpet aktivitetsplikt overfor særskilt sårbare elever	Sårbarhet kan være knyttet til: <ul style="list-style-type: none">• Elevens religion• Elevens seksuelle orientering/kjønnsuttrykk• Elevens funksjonsevne

	<ul style="list-style-type: none"> • Elever med sosiale og/eller emosjonelle vansker (adferdsvansker) • Forhold ved elevens familie eller hjemmesituasjon • Elevens etnisitet og kulturelle bakgrunn, å være en minoritet • At eleven tidligere i sitt liv har opplevd utenforskap og mobbing <p>Alle skolens ansatte skal følge særskilt med på elever med en eller flere sårbarhetsfaktorer. Det skal være lavere terskel for å opprette en aktivitetsplan for disse elevene.</p>
Hvordan skal de ansatte følge med?	<ul style="list-style-type: none"> • Observasjon av elever i klasserommet, i gangen eller skolegården • Observasjoner under inspeksjon i friminuttene • Elevsamtaler og utviklingssamtaler • Loggbok • Kvantitative undersøkelser av klasse miljøet • Enkelt sosiogram som kartlegger elevenes faglige og sosiale relasjoner • Kommunikasjon fra foresatte
Hvordan skal skolen dokumentere denne delplikten?	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen loggfører all undring rundt enkelte elever og klasser i eget Excel-ark i sikker sone, etter drøfting i ukentlig læringsmiljø møte. • Loggføring av elevsamtaler, utviklingssamtaler og andre relevante opplysninger, observasjoner, kartlegginger i trinnloggen i elevoppfølgingsmappen • Funn fra kvantitative undersøkelser og sosiogram loggføres i elevoppfølgingsmappen • Skolens årshjul for undersøkelser

Delplikt 2 - gripe inn:

«Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.»

Hva skal de ansatte gripe inn på?	Hvis en som arbeider på skolen observerer en situasjon der en elev utsettes for en krenkelse, må personen umiddelbart gripe inn for å stoppe krenkelsen, hvis det er mulig. Dette må skje på en måte som ikke krenker noen av de involverte elevene.
Hvordan skal den ansatte gripe inn?	<ul style="list-style-type: none"> • Å gripe inn kan for eksempel være å snakke med elever for å stoppe en utfrysingssituasjon, verbale krenkelser, eller å gå imellom elever som slåss.

	<ul style="list-style-type: none"> • Når den som arbeider på skolen griper inn i uønskede situasjoner, må personen vurdere om og hvor mye makt det er nødvendig å bruke for å få kontroll over situasjonen. Det klare utgangspunktet er at den som arbeider på skolen ikke selv må krenke elever for å få stanset en situasjon. Reglene om nødrett og nødverge kan imidlertid gi rom for å bruke fysisk makt for å forhindre at en elev skader seg selv eller andre. • Når det gjelder fare for skade på eiendom eller gjenstander, er det mye mindre handlingsrom enn ved fare for skade på personer. • Rektor har ansvaret for å gi alle ansatte på skolen den kompetansen de trenger for å kunne gripe inn på en måte som ikke skader dem selv, er verdig for eleven og som stopper den pågående situasjonen.
Hvordan dokumenterer skolen denne delplikten?	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen bruker elevoppfølgingsmappen for logging og kommunikasjon mellom de ansatte digitalt. • Skolen logger all undring (og hvem som kommer med den) rundt enkeltelever og klasser i eget Excel-ark i sikker sone. • Delplikten blir dokumentert i skjema for varsling til rektor.

Delplikt 3 - varsle

«Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller.»

Når skal en ansatt varsle?	<ul style="list-style-type: none"> • Ved mistanke om, eller kjennskap til, at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Se under delplikten «følge med» • Elevens foresatte gir skolen beskjed. Foresatte kan ytre bekymring for skolemiljøet som ikke skolen kjenner seg igjen i, men de ansatte skal likevel varsle, fordi den som mottar bekymringen har «mistanke om eller kjennskap til». • Eleven skal bli informert om at du varsler rektor. MERK: dette må du tilpasse alder og modenhet. Det er ingen formkrav. Det er med andre ord ikke nødvendig å bruke ordet «varsel». Eleven har rett til å bli hørt (jf. FNs barnekonvensjon art. 12) og eleven skal medvirke til planen dere skal lage, derfor bør eleven tidlig involveres i saken. • Dersom du har mistanke om eller kjennskap til at en annen ansatt krenker en elev, skal du med lavere terskel varsle rektor (§ 9 A-5)
----------------------------	--

Hvordan skal en ansatt varsle?	<ul style="list-style-type: none"> • Den ansatte logger seg på Portalen med sin feide-bruker. På forsiden, under fanen «Verktøy» er det et emblem som viser «9 A», som sender deg til et enkelt varslings skjema. • Varselet blir sendt til skolens postfordeler, som må gi rektor og eventuelle andre i ledelsen tilgang. • Ansatte uten feide-bruker varsler rektor slik: (skolen må fylle inn sin valgte plattform her) • Rektor eller andre i ledelsen, som rektor har delegert oppgaven til, innkaller snarest den ansatte til en samtale der bekymringen utdypes og dere må legge en plan for undersøkelser av saken. • Ved mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev, eller ved spesielt alvorlige krenkelser mellom elever, skal dere varsle UDA på tlf 23 05 10 09 • Dersom du har mistanke om eller kjennskap til at noen i skolens ledelse krenker en elev, skal du kontakte UDA direkte, via din grunnskoledirektør (sett inn navn og telefonnummer)
Hvordan dokumenterer skolen denne delplikten?	<ul style="list-style-type: none"> • Varselet blir dokumentert i logg i sikker sone. • Varselet blir en del av elevens (første) aktivitetsplan.

Delplikt 4 - undersøke

«Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.»

Når skal skolen undersøke en sak?	<ul style="list-style-type: none"> • Når skolen gjennom «følge med»-delplikten får kjennskap til eller mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, plikter skolen å undersøke saken. • Skolen skal ikke etterforske om det medfører riktighet at eleven ikke har det trygt og godt, men skal få tak på elevens subjektive opplevelse • I de fleste tilfeller vil det være nødvendig å undersøke miljøet rundt eleven, både det faglige og det sosiale, for å få et tydelig bilde på hva som påvirker elevens opplevelse av skolemiljøet.
Hvordan skal skolen undersøke?	<ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med eleven det gjelder og andre elever. • Samtale med elevens foresatte • Sosiogram over sosiale og faglige relasjoner i klassen • Kvantitative undersøkelser (Elevundersøkelsen, Trivselsundersøkelsen, andre anonyme undersøkelser) • Loggbok • Observasjoner fra lærer, sosiallærer og avdelingsleder

	<ul style="list-style-type: none"> • Elevens opplevelse av miljøet på AKS (1.-4. trinn)
Hvordan dokumenterer skolen denne delplikten?	<p>Skolen oppsummerer og dokumenterer funnene fra undersøkelsene i elevens aktivitetsplan. Det dokumenteres ikke sensitiv informasjon om andre elever i planen. Det kan imidlertid være nyttig å synliggjøre dette, dersom undersøkelser viser at flere elever opplever få gode relasjoner eller et generelt utrygt skolemiljø, fordi det har betydning for hvilke tiltak som settes inn.</p> <p>Samtalen med eleven om planen dokumenteres i elevoppfølgingsmappen</p>
Analyse av undersøkelsene og vurdering av barnets beste	<p>Når skolen har gjort alle undersøkelsene, skal skolen lete etter de opprettholdende faktorene for elevens opplevelse av skolemiljøet. Skolen må analysere alle funn og vurdere hva som vil være til elevens beste ut ifra det helhetlige bildet (se FNs barnekonvensjon art 3).</p> <p>Skolen støtter seg til kompetanse hos UDE-Læringsmiljø, se Barnets beste i Teams.</p>

Delplikt 5 - sette inn egnede tiltak

“Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.”

Elevens medvirkning	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skal, tilpasset alder og modenhet, få medvirke til egen aktivitetsplan gjennom å bli hørt om hvilke tiltak den opplever som egnede. Når skolen undersøker elevens opplevelse av sitt skolemiljø, er det naturlig å også snakke om hva som skal til for å bedre miljøet. Elevens forslag bør så langt det er mulig, gjennomføres som tiltak. • Foresatte bør på dette tidspunkt bli invitert til å mene noe om tiltak i elevens aktivitetsplan. Når skolen fremlegger sin analyse av de brede undersøkelsene (se under delplikt 4 - undersøke), vil det være naturlig å sammen drøfte egnede tiltak. Det er likevel skolen som er ansvarlige og som skal ta den profesjonelle vurderingen av hva som er å regne som et egnet tiltak. Hvis foresatte foreslår tiltak som er motstridende med denne elevens, eller andre elevers beste, og skolen dermed velger å ikke sette inn disse tiltakene, må skolen begrunne dette i aktivitetsplanen.
Hva er egnede tiltak?	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltakene må være basert på funn i undersøkelsene skolen har gjort.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltakene skal settes inn i en tidsbegrenset periode, og det skal være mulig å evaluere virkningen av tiltakene. • Tiltakene skal være spesifikk rettet mot å aktivt forbedre elevens skolemiljø. Tiltakene kan derfor ikke være en del av skolens ordinære rutiner. Dette gjelder spesielt tiltak på individnivå.
Tiltak på individ-, klasse- og skolenivå	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltak på individnivå er tiltak som skolen gjennom samtaler med eleven, foresatte og lærerens observasjoner vurderer som egnede for å aktivt forbedre elevens skolemiljø. • Tiltak på klassenivå baserer seg på funn fra de brede undersøkelsene i klassen. På bakgrunn av det som kommer frem, settes det inn konkrete tiltak for alle elever. Det vil som oftest være av stor betydning for den enkelte elev at alle elevene i klassen får et tryggere og bedre miljø. Tiltak på klassenivå har ofte god effekt, når de knyttes til skolens kjernevirksomhet; det sosiale og faglige arbeidet i timene. • For elever på 1.-4.trinn bør det settes inn tiltak for å trygge miljøet på AKS. • Tiltak på skolenivå handler om kompetanseheving av personalet og skjerping av rutiner, basert på det som framkommer i undersøkelsene. Når skolen analyserer funn i kvantitative undersøkelser på skolenivå parallelt med undersøkelser gjort i den spesifikke saken, vil det som oftest komme frem naturlige tiltak som bedrer elevens skolemiljø, samt alle andre elevers skolemiljø.
Opplæringslovens minstekrav	<p>Aktivitetsplanen skal som et minimum inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvilket problem tiltaket skal løse (viktig å være konkret nok) • hvilke tiltak skolen har planlagt (individ-, klasse- og skolenivå) • når tiltakene skal gjennomføres • hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene (dette kan ikke være elever eller foresatte) • når tiltakene skal evalueres <p>Når en aktivitetsplan skal evalueres, vil det ofte være nyttig å gjennomføre flere av undersøkelsene som ble gjort under delplikt 3 – undersøkelser i saken på nytt. Da er det mulig å sammenligne resultatene og se om tiltakene har hatt effekt.</p>
Hvordan dokumenterer skolen denne delplikten	<p>Elevens aktivitetsplan er skolens dokumentasjon, som ligger i websak.</p> <p>Skolen bruker malen som er utarbeidet av UDA, og som ligger tilgjengelig som mal i websak. Malen sikrer at bestemmelsene i opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt.</p>